

Bestuursverslag 2018

PCBO Meppel
Hart voor Kinderen
Kindcentraal van 0 - 12

Inhoud

Hoofdstuk 1 Voorwoord	3
Hoofdstuk 2 Visie en besturing	5
Hoofdstuk 3 De verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving	8
Hoofdstuk 4 Risicomanagement	14
Hoofdstuk 5 Bedrijfsvoering	15
Hoofdstuk 6 Toekomstige ontwikkelingen	17
Hoofdstuk 7 Financiën	20
Continuïteitsparagraaf	20
Jaarrekening	24
Hoofdstuk 8 Overige gegevens	45
Gebeurtenissen na balansdatum	45
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	45
Controleverklaring	45

Hoofdstuk 1 Voorwoord

Vanuit de visie en missie die in het strategisch beleidsplan 2014-2018 is verwoord heeft onze organisatie in 2018 bijzonder aandacht besteed aan de verdere verbetering van de doorgaande lijn tussen de voor-schoolse en schoolse voorzieningen door het versterken van onze integrale kindcentra. Een goed voorbeeld hiervan is de inzet van intern begeleiders binnen de peutergroepen in onze kindcentra.

In samenwerking met de andere partners binnen het samenwerkingsverband is de voorziening voor kinderen die dreigen uit te vallen binnen het regulier onderwijs verder versterkt. Leerlingen die meestal vanwege gedragsproblemen dreigen thuiszitters te worden, krijgen in deze voorziening de handvatten aangereikt om terug te keren in de eigen school of, indien dit niet mogelijk is, door te stromen naar het speciaal (basis)onderwijs. Hierdoor hebben we kunnen realiseren dat er op dit moment geen "thuiszitters" zijn binnen onze stichting.

Extra aandacht is er ook uitgegaan naar kwaliteitsverbetering van onze vernieuwingsschool Kindcentrum Talent. Kindcentrum Talent is onderdeel van Kindcentrum Beatrix (10HM) en telt zo'n 80 leerlingen. Om de kwaliteit te waarborgen heeft de dependance nu ook een eigen intern begeleider en directeur en is er een start gemaakt met verdere borging van het concept, zodat het ook overdraagbaar is naar nieuwe leerkrachten. In 2019 zal dit proces verder worden voortgezet.

In het afgelopen jaar is er ook veel nagedacht over het starten van een school in de nieuwbouwwijk van de gemeente Meppel, de Nieuwveense Landen. Samen met onze partners van het openbaar onderwijs willen wij in deze wijk een onderwijsvoorziening realiseren. Financiële en politieke problemen binnen de gemeente Meppel hebben dit proces echter flink vertraagd, waardoor er in 2018 geen definitieve stappen gezet zijn om tot realisatie te kunnen overgaan.

Periodiek wordt de onderwijskwaliteit van de kindcentra beoordeeld. In het afgelopen jaar zijn er geen onderzoeken geweest van de onderwijsinspectie. Alle scholen van PCBO hebben het basisarrangement en Kindcentrum de Akker mocht ook gedurende het afgelopen jaar het predicaat 'excellent' voeren. De resultaten van het bestuursonderzoek van de inspectie in 2017 zijn meegenomen bij de totstandkoming van het strategisch beleidsplan 2019-2023. Een van de aanbevelingen is uitgewerkt door het invoeren van een tweejaarlijkse visitatie door een extern bureau. Kindcentrum Stadskwartier heeft als eerste zo'n visitatie gehad. De resultaten waren goed en sloten naadloos aan bij de bevindingen van directie en bestuur. De aanbevelingen zijn vrijwel direct opgepakt door het team en de eerste resultaten hiervan zijn al zichtbaar binnen het kindcentrum.

In 2018 heeft de tweejaarlijkse ouderraadpleging plaats gevonden. Hierbij is weer gebleken dat de oudertevredenheid op onze scholen groot is. Samenvattend scoren alle kindcentra ruim voldoende tot goed.

Bij het voeren van beleid wordt door het bestuur (uiteraard) rekening gehouden met de geldende wet- en regelgeving. In dat kader heeft het bestuur regelmatig overleg gevoerd met de gemeente Meppel. Onder andere over het starten van een onderwijsvoorziening in de Nieuwveense Landen en over het Gemeentelijk Onderwijsachterstanden Beleid. Doordat de gemeente op dit gebied een enorme bezuinigingsdoelstelling heeft, is het helaas niet gelukt om de functie van ontwikkelcoach als intermediair tussen voorschoolse voorzieningen, onderwijs en gezin te handhaven. De pilot is met het verdwijnen van de achterstandsmiddelen helaas gestaakt. In het kader van de huisvesting is er gesproken over de realisatie van het Integraal Huisvestingsplan. De kaders zijn vastgelegd maar moeten nog verder worden uitgewerkt. Met de komst van een nieuwe wethouder wordt de LEA (Lokale Educatieve Agenda) nieuw leven ingeblazen. PCBO Meppel is hier als vertegenwoordiger van het gehele primair onderwijs in de gemeente nauw bij betrokken. Naar verwachting gaat de LEA nieuwe stijl in 2019 van start.

Het onderwijs maakt deel uit van een maatschappij die voortdurend verandert. Dit brengt onzekerheden en soms ook risico's met zich mee. Door middel van meerjarenbeleid en termijnplanningen anticipeert ons schoolbestuur op deze risico's en kansen. Een belangrijk thema hierbij is het versterken van de duurzaamheid van onze gebouwen. In het meerjarenonderhoudsplan is hier nadrukkelijk al rekening

mee gehouden. Kindcentrum Stadskwartier is gehuisvest in gebouwen die voor een belangrijk deel stammen uit het begin van de twintigste eeuw. In afwachting van de nieuwbouw vervangende renovatie (staat gepland voor 2021) heeft het bestuur 150 zonnepanelen geplaatst, zowel in het kader van de duurzaamheid, als ook om de stijgende energielasten te kunnen opvangen. Het leerlingenaantal van PCBO kindcentra zal de komende jaren dalen doordat het aantal leerlingen in de bovenbouw groter is dan het aantal vierjarigen dat onze scholen kan gaan bezoeken. Door de bevolgingskrimp zal het totaal-aantal leerlingen dat onze kindcentra bezoekt naar verwachting kleiner worden, maar we streven ernaar dat ons marktaandeel op peil blijft (50%). Door de nauwe samenwerking met onze eigen kinderopvang, die nog steeds groeiende is, verwachten we dat hierdoor geen leegstand zal ontstaan. Ook willen we vaker onderwijspersoneel gedeeltelijk inzetten binnen de kinderopvang. Op deze manier borgen we de werkgelegenheid en versterken we de integraliteit van onze kindcentra.

Jaarlijks wordt de meerjarenbegroting geactualiseerd. Hieruit blijkt dat we, ondanks de krimp, aan onze financiële verplichtingen kunnen blijven voldoen.

De komende periode van 4 tot 5 jaar zal het beleid van de organisatie zich richten op de volgende speerpunten:

- Versterking van de integraliteit van onze kindcentra;
- Werkdrukvermindering voor onze medewerkers;
- Verdere professionalisering van onze stichting;
- Uitwerking van ons nieuwe Strategisch Beleidsplan en de daarin uitgewerkte missie en visie, waardoor onze kindcentra zichzelf KindPunt mogen gaan noemen, plekken waar kindcentraal onderwijs en opvang wordt aangeboden;
- In samenwerking met CSG Dingstede realiseren van een zogenaamd "Tienercollege", waarin leerlingen van 10 tot 14 jaar onderwijs gaan krijgen.

Binnen PCBO Meppel is er veel ruimte voor leerkrachten om actief te zijn op het gebied van kwaliteitsverbetering, allerlei initiatieven hebben al landelijke aandacht getrokken. We zijn bezig om deze bijdrage aan de kwaliteit van het onderwijs, ook buiten Meppel, verder te ontwikkelen en te versterken. Dit doen we omdat we graag een bijdrage willen leveren, maar ook omdat we merken dat het de leerkrachten die zich hiervoor inzetten motiveert en energie geeft. Als eerste stap komt er publicatie waarin alle vernieuwingstrajecten beschreven worden.

Herman Langhorst
Voorzitter College van Bestuur PCBO Meppel

Het bestuursverslag kan op pdf-formaat worden opgevraagd.
Wilt u reageren op het bestuursverslag, dan kan dat via info@pcbomeppel.nl

Hoofdstuk 2 Visie en besturing

Visie en doelen, de cultuur en de kernactiviteiten

In ons boekje 'Gedachtegoed Kindcentraal van 0 – 12' ([klik hier](#)) staat beschreven wie wij willen zijn als PCBO Meppel. Nu en in de toekomst. Een toekomst met een maatschappij die we in steeds sneller tempo om ons heen zien veranderen. In onze kindcentra worden de kinderen zo goed mogelijk voorbereid op hun eigen unieke plekje in die maatschappij. Als onderwijs- en opvangorganisatie zien wij het als onze taak om kinderen zo goed mogelijk te begeleiden op de route daarnaartoe. We willen dat de christelijke waarden die we doorgeven ook van waarde blijven en de wereld verder helpen. Bij PCBO Meppel staat het kind centraal en is vertrouwen de basis.

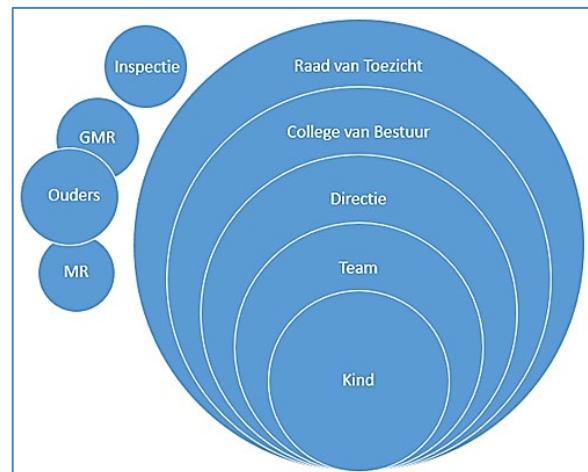
De visie en doelen voor alle beleidsterreinen zijn vastgelegd in het strategisch beleidsplan ([klik hier](#)).

Juridische structuur en governance

Stichting voor Protestants Christelijk Basisonderwijs te Meppel is een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die zich blijkens de statuten het geven van onderwijs ten doel stelt zonder daarbij het maken van winst te beogen (een bekostigingsvoorwaarde op grond van artikel 55 van de Wet op het primair onderwijs/ artikel 57 van de WEC). Het nummer bij de Kamer van Koophandel is: 40045734 Het fiscaal nummer: NL 003102701 B01.

Conform de Wet Goed Onderwijs - Goed Bestuur zijn de functies van bestuur en toezicht gescheiden. PCBO Meppel hanteert de Code goed bestuur (PO-Raad). In het toezichtkader, dat gebaseerd is op de principes van het Policy Governance, zijn de beoogde resultaten van de organisatie, de handelingsruimte van het College van Bestuur, de verhouding tussen het College van Bestuur en de Raad van Toezicht en de interne werkwijze van de Raad vastgelegd.

Het College van Bestuur is het bevoegd gezag van:

	Kindcentrum	Adres	Directeur
08OF	Het Kompas	Zuiderlaan 197c	Dhr. H. Blenkers
09MZ	Anne Frank	K.P. Laan 20	Dhr. P. van Dijk
10HM	Beatrix	De Vissersingel 1	Mevr. L. van Schaik
10HM	Talent.nl	De Vissersingel 1	Mevr. D. Barten
11LR	De Akker en de Kwadraatafdeling	Engelgaarde 31	Mevr. M. Timmerman
30RE	Stadskwartier	Catharinastraat 9	Mevr. C. Admiraal

Het College van Bestuur voert de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden uit in overeenstemming met de onderwijswet- en regelgeving en is verantwoordelijk voor de algehele bedrijfsvoering en de dagelijkse leiding van de organisatie. Hij wordt ondersteund door het secretariaat, medewerkers van het administratiekantoor Akorda en een beleidsmedewerker.

De toezichthoudende bevoegdheden zijn neergelegd bij de Raad van Toezicht, die een onafhankelijke positie inneemt ten opzichte van het College van Bestuur. Het als werkgever zorgdragen voor een goed functioneren van het College van Bestuur is een wezenlijke verantwoordelijkheid van de Raad. De Raad van Toezicht staat het College van Bestuur gevraagd en ongevraagd met raad terzijde en handelt vanuit wederzijds respect, transparantie, dialoog, onafhankelijkheid en verantwoording. De Raad neemt besluiten in het goedkeuren van de (meerjaren)begroting, de jaarrekening en het strategisch beleidsplan.

Het motto van de toezichthouder is: "Vertrouwen is goed, begrijpen is beter". De Raad gaat op bezoek in de organisatie, kijkt naar de hele context van de organisatie, is sparringpartner, ziet toe op de gemaakte keuzes, hanteert het toezichtkader en bewaakt de identiteit.

Samenstelling Raad van Toezicht (1-9-2019)

Naam en functie	Nevenfuncties en expertise
Dhr. mr. drs. W.H. Everts Voorzitter RvT	- Lid bezwaarschriftencommissie gemeente Eemshaven - Voorzitter Raad van Toezicht MEE-Groningen - Lid onafhankelijke externe ombudscommissie gemeente Delfzijl - Lid ombudscommissie ISD Noordoost - Behandeling eventuele integriteitskwesties raadsleden gemeente Delfzijl - Voorzitter Raad van Toezicht scholengemeenschap voor PC en RK V.O. Ubbo Emmius Stadskanaal - Externe voorzitter rekenkamercommissie Veendam - Vicevoorzitter van de Raad van Toezicht van de Stichting Viviani Emmen - Secretaris van de Stichting Vrienden van Dignis Groningen - Interim-directeur Rekenkamercommissie gemeente Oldambt - Voorzitter bestuur CDA Het Hogeland - Secretaris Stichting Vrienden van Dignis - Penningmeester Vereniging Groen van Prinsterer - Lid College van Kerkrentmeesters Protestantse Gemeente Bedum - Lijsttrekker voor het CDA, Waterschap Noorderzijlvest
Dhr. F.J. Dost, MA en een MSc Lid RvT	- Geen
Mevr. D.K. Everts, MEd, MGM Lid RvT	- Lid themacommissie Professionalisering van de schoolorganisatie VO-raad - Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Welzijn de Wolden - Voorzitter bestuur beheersstichting de Wolden - Lid visitatiecommissie Stichting Technasium - Lid visitatiecommissie zeer zwakke scholen
Mevr. ds. T.K. Kwint Lid RvT	- Lid Raad van Toezicht Hezenberg centrum voor GGZ, pastoraat en retraite in Hattem - Lid Raad van Toezicht ROC Friese Poort Leeuwarden
Dhr. drs. F.E. Olsder, RA Lid RvT	- Lid Raad van Toezicht Stichting Kinderopvang Zuidwest-Drenthe - Bestuurslid Stichting Vastgoed MHV
Mevr. K. Tonkes Trainee	- Geen

College van Bestuur

Dhr. H.G. Langhorst, MBA-ME
Voorzitter College van Bestuur PCBO Meppel
Bestuurder Stichting Kinderopvang Zuidwest-Drenthe

directie@pcbomeppel.nl

Bestuurskantoor:
Leonard Springerlaan 39
7941 GX Meppel
Telefoon: 0522-247136

Postadres: Postbus 474, 7940 AL Meppel

Website: www.pcbomeppel.nl

Bestuurskantoor

Mevr. J. van der Veen (bestuurssecretariaat)
Dhr. S. Palsma (beleidsmedewerker)

info@pcbomeppel.nl

s.palsma@pcbomeppel.nl

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht wordt door het College van Bestuur geïnformeerd over actuele ontwikkelingen, beleidskeuzes en behaalde resultaten binnen PCBO Meppel. Dit gebeurt in gesprekken tussen het College van Bestuur en de voorzitter van de Raad, tijdens vergaderingen en door middel van management- en financiële rapportages. Vergaderdata 2018: 6/2, 20/3, 29/5, 12/6, 19/10 en 11/12. In februari/ maart wordt een jaargesprek/ beoordelingsgesprek met het College van Bestuur gehouden. Twee keer per jaar overlegt (een delegatie van) de Raad met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.

De Raad van Toezicht controleert de doelmatige besteding van de rijksmiddelen.
Zie hoofdstuk 4 Risicomanagement.

De belangrijkste punten in 2018.

- Vaststellen van de meerjarenbegroting 2018-2021.
- Vaststellen bestuursverslag/ jaarrekening 2017. Opmerking: de rentabiliteit is niet binnen de grenzen, maar dat vindt de Raad positief omdat er wordt geïnvesteerd. De Raad spreekt zorg uit over de exploitatiekosten van Het Kompas. In vergelijking met andere scholen wordt per leerling € 20,- meer uitgegeven doordat Het Kompas is gehuisvest in MFK Het Palet. De huisvestingslasten van MFK Het Palet zijn 40% van totale dotatie. Het MFK is een dure constructie.
- Sollicitatieprocedure voor twee leden en een trainee voor de Raad van Toezicht.
- Gevolgen voor de bekostiging van de nieuwe cao die tot 1 maart 2019. De personeelslasten worden fors hoger dan begroot door de nieuwe loonschalen L10, L11, de loonsverhoging van 2.5% en inzet van extra ondersteunend personeel voor werkdrukvermindering.
- Het onderwijsondersteunend personeel ontvangt een kerstpakket en een bon. Hiermee laat PCBO Meppel de waardering voor hun inzet. Zij hadden geen voordeel van de cao-onderhandelingen.
- Besluit tot goedkeuring tot de verkrijging van het registergoed (kenmerk 18456) Engelgaarde 31 A, 7943 LD Meppel, kadastraal bekend gemeente Meppel, sectie M nummer 3209. De Akte van Levering betreft het semipermanente gebouw bij PCBS De Akker. Dit gebouw komt in juridisch eigendom van PCBO Meppel.
- Plaatsing zonnepanelen bij KC Stadskwartier. Er wordt een subsidie verleend over de periode 1 augustus 2017 t/m 31 juli 2032. De subsidie vergoedt het verschil tussen de relatief lage kostprijs van grijze energie en de relatief hoge kostprijs van groene energie over een periode van vijftien jaar. Het maximaal te verlenen subsidiebedrag bedraagt € 107.730.
- Vaststellen Strategisch Beleidsplan 2019-2023.
- Mogelijk realiseren van een onderwijsvoorziening in de Nieuwveense Landen.
- De gevolgen van de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het Informatiebeveiligings- en privacy beleid is aangescherpt.
- In het kader van de jaarlijkse evaluatie hebben de leden van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur onder leiding van een professionele trainer (MapsTell) hun gedragstijl in kaart gebracht. Kennis van deze gedragstijlen is van belang voor de communicatie en samenwerking.
- De Raad van Toezicht heeft de honorering vanaf 1-1-2016 als volgt vastgesteld:
 - de voorzitter ontvangt € 3.750 excl. btw per jaar;
 - de leden ontvangen € 2.500 bruto per jaar.
- Het rooster van aftreden:

Naam	Functie	Datum van aftreden
Wilte Everts	Voorzitter	31-07-2019 (einde 2 ^e termijn)
Koos Olsder	Lid RvT	31-07-2020 (einde 2 ^e termijn)
Karlijn Kwint	Lid RvT	31-07-2023 (einde 2 ^e termijn)
Frank Dost	Lid RvT	31-07-2022 (einde 1 ^e termijn)
Ina Everts	Lid RvT	31-07-2022 (einde 1 ^e termijn)

Hoofdstuk 3 De verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving

Regeling beleggen belenen en derivaten OCW 2016. Zie ook hoofdstuk 5: Bedrijfsvoering

Het treasurybeleid vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938, houdende regels over het beleggen en belenen van publieke middelen. Bij het aantrekken, respectievelijk uitzetten van alle benodigde overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

Regeling bezoldiging topfunctionarissen OC&W 2018 (WNT)

Voor Stichting PCBO Meppel geldt het volgende:

1. Het gemiddelde van de totale baten (incl. de financiële baten) over de jaren 2014, 2015 en 2016 bedraagt tussen de € 5.000.000,- en € 25.000.000,-. Dit levert 4 complexiteits-punten op.
2. Het gemiddelde van het aantal leerlingen op 1 oktober 2014, 2015 resp. 2016 ligt tussen de 1.500 en 2.500. Dit levert 2 complexiteitspunten op.
3. Het gewogen aantal onderwijssectoren in 2016 bedroeg 1, hetgeen leidt tot 1 complexiteitspunt.

Totaal zijn er 7 complexiteitspunten. Hierbij hoort voor 2018 een bezoldigingsmaximum van € 133.000,-. Dit maximum wordt niet overschreden.

Kaderregeling VierSlagLeren 2016 – 2018

Een zittende leerkracht (met een vast dienst verband) en een startende leerkracht hebben van begin schooljaar 2016/2017 tot en met eind schooljaar 2017/2018 deelgenomen aan VierSlagLeren. We ontvingen een vergoeding uit de Lerarenbeurs voor maximaal 8 uur voor verletkosten (naar rato wtf) van zowel de zittende als de startende leerkracht. Beiden hebben de master afgerond. De startende leerkracht is in vaste dienst genomen.

Lerarenbeurs 2017-2018

De subsidie voor studiekosten en voor studieverlof werd toegekend voor een leraar van KC Anne Frank, de studie is met succes afgerond.

Lerarenbeurs 2018-2019

De subsidie voor studieverlof werd toegekend voor een leraar van KC Beatrix, deze studie is nog niet afgerond.

Subsidie Leraren ontwikkelfonds LOF

De LOF-subsidie van € 19.950 is toegekend voor een leerkracht die een Buitenleshandboek ontwikkelt. Op 31 juli 2019 wordt dit project afgerond. Alle middelen worden hiervoor ingezet, zodat er geen sprake is van niet bestede middelen.

Subsidieregeling curriculumontwikkeling

We ontvingen een subsidie van € 10.527 voor de deelname van een leerkracht aan het ontwikkelteam voor het leergebied Mens en natuur. De leerkracht heeft de activiteiten waarvoor deze subsidie is verstrekt uitgevoerd en er is aan de subsidieverplichtingen voldaan.

Budget Personeels- en Arbeidsmarktbeleid (BPA).

Het Budget Personeels- en Arbeidsmarktbeleid wordt o.a. besteed aan: betaald ouderschapsverlof, aanpassing herintreders met salarisachterstand, de kosten van het bovenschools management en managementondersteuning, vakleerkrachten bewegingsonderwijs, deskundigheidsbevordering, kosten i.v.m. arbeidsomstandigheden en arbozorg, kosten vervanging van personeel bij ziekte en/of cao-verlof, kosten Slim personeelsbemiddeling, gratificaties.

De stichting verantwoordt de inzet van deze middelen in de begrotingen die voor het begin van het kalenderjaar worden gemaakt. De realisatie ten opzichte van de begroting wordt gedurende het jaar gevolgd en afwijkingen worden gerapporteerd aan het College van Bestuur.

Prestatiebox

Deze bijzondere bekostiging is onderdeel van de lumpsum en is bedoeld voor cultuureducatie en de 4 actielijnen uit het Nationaal Onderwijsakkoord:

- talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
- een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
- professionele scholen
- doorgaande ontwikkelijnen

De gelden die ontvangen worden voor cultuur worden door de scholen ingezet voor diverse culturele activiteiten, zoals bijvoorbeeld een bezoek aan Kamp Westerbork, Hunebedcentrum etc.

Bijna de helft van de prestatiebox gelden wordt besteed aan nascholing en professionele ontwikkeling van personeel. Verder worden de middelen besteed aan: de uitwerking van het concept van Talent.nl, versterking van de Kwadraatafdeling (hoogbegaafde leerlingen), oprichten Plusklas, uitbreiding in het aanbod voor dyslexie, PCBO Academy, werkgroepen ICT en programmeren, werkgroep PR, versterken van de doorgaande lijnen en de samenwerking in onze kindcentra.

Passend onderwijs en toelatingsbeleid (Regelgeving RJ 660.514)

Scholen hebben zorgplicht en zijn ervoor verantwoordelijk om elk kind een goede onderwijsplek te bieden. De aanmeldingsprocedure van onze kindcentra, zoals vermeld in de schoolgids, is leidend bij toelating. Als de school (van aanmelding) niet in staat is om de leerling de extra benodigde ondersteuning te bieden, dan wordt gezorgd voor een passende onderwijsplek. Onze kindcentra vallen onder het Samenwerkingsverband PO 2203. In de afdeling Meppel werken we samen met 7 besturen met 37 scholen voor regulier basisonderwijs, SBO Reestoevers (cluster 3) en SO Mackayschool (cluster 4). In SBO Reestoevers hebben we de voorziening WijsZo (www.wijszo.nl), voor de tijdelijke opvang van kinderen die om uiteenlopende redenen vastlopen op hun eigen school. Dit voorkomt dat deze kinderen thuiszitters worden. Het doel van WijsZo is om leerlingen na 6 weken weer terug te plaatsen op de eigen school of op een andere (speciale) school binnen ons samenwerkingsverband.

Passend Onderwijs

In het schoolondersteuningsplan worden de ondersteuningsmogelijkheden aangegeven. Basisondersteuning wordt gerealiseerd in de vorm van curatieve interventies die binnen de onderwijs-ondersteuningsstructuur van de school vallen (geen indicatiestelling en arrangement).

Extra ondersteuning wordt gerealiseerd in de vorm van onderwijsarrangementen. Deze arrangementen kunnen licht en kortdurend van aard zijn of langdurig, intensief of zeer intensief.

Toelichting bij het schema hieronder. Bij vroegtijdige signalering gaat het om kosten voor schoolbegeleiding en onderzoek. Bij aanbod dyslexie en aanbod minder gemiddelde intelligentie gaat het zowel om materiaal voor dyslexie als om formatie (dyslexieklas Kompas). Bij aanbod meer gemiddelde intelligentie gaat het om loonkosten voor de Plusklas, op Tournee en de Kwadraatgroepen, de materiële kosten en de scholingskosten voor begaafdheidsspecialist. Bij de kosten van het ondersteuningsteam gaat het o.a. om formatie voor interne begeleiding. Bij extra ondersteuning gaat het om formatie voor onderwijsassistenten voor arrangementsleerlingen. In onze kindcentra is expertise op het gebied van dyslexie, dyscalculie, meer- en hoogbegaafdheid, gedragsproblemen, motorische beperkingen, het jonge risicokind en logopedie. Er is ook een schoolmaatschappelijk werker. We hebben drie ambulant begeleiders in dienst, die gedetacheerd zijn naar het samenwerkingsverband.

Basisondersteuning

INTERVENTIES	PERONEEL	MATERIEEL	SCHOLING
Vroegtijdige signalering		20.961,00	
Veilig schoolklimaat			
Aanbod dyslexie		10.000,00	
Aanbod dyscalculie			
Aanbod minder gemiddelde intelligentie	62.300,00		
Aanbod meer gemiddelde intelligentie	90.000,00	15.166,00	1.930,00
Toegang schoolgebouw			
Aanpak gedrag			
Protocol medisch handelen			
ONDERSTEUNINGSTEAM	PERONEEL	MATERIEEL	SCHOLING
Ondersteuningsteam	249.200,00		
PLANMATIGE AANPAK	PERONEEL	MATERIEEL	SCHOLING
Werken met OPP			
Afstemming met ouders			
Totaal basisondersteuning	449.557,00		
Budget	414.165,35		

Extra ondersteuning

LEERLING	PERONEEL	MATERIEEL	SCHOLING
Leerling	62.300,00		
GROEP	PERONEEL	MATERIEEL	SCHOLING
Groep			
Totaal extra ondersteuning	62.300,00		
Budget	50.011,00		

Regeling Impuls Muziekonderwijs

KC Beatrix ontving € 15.000 subsidie voor 1 augustus 2016 tot 1 augustus 2019. KC Het Kompas ontving € 20.000 subsidie voor 1 augustus 2017 tot 1 augustus 2020 waarvoor de volgende prestaties moeten worden geleverd: zichtbaar maken van de inzet van eigen uren voor de Impuls muziekonderwijs in het takenbeleid; over drie schooljaren moet de doorlopende leerlijn muziek geïmplementeerd zijn in het onderwijsprogramma; muziekonderwijs is opgenomen in de schoolgids; groepsleerkrachten nemen deel aan deskundigheidsbevordering; kennisdelen met de andere kindcentra van PCBO Meppel.

Werkdrukmiddelen

	08OF	09MZ	10HM	11LR	30RE
Budget aanpak werkdruk 2018/2019	90.219	30.488	27.843	38.110	55.376
Kosten bestedingsplan aanpak werkdruk 2018/2019	94.902	32.192	27.843	38.110	55.108
<i>waarvan voor personeel</i>	94.752	32.192	27.300	37.895	55.108
<i>waarvan voor materieel</i>			193		
<i>waarvan voor professionalisering</i>			350	215	
<i>waarvan voor overige bestedingsdoelen</i>	150				
Nog te besteden	-4.683	-1.704	0	0	268

De afspraken rondom het werkdrukakkoord voorzien erin dat per 2021/2022, na een tussenevaluatie/politieke besluitvorming in 2020, het budget voor aanpak werkdruk toeneemt van ca. € 155 per leerling naar ca. € 285 per leerling. Deze extra middelen zijn structureel en worden verstrekt via het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid.

Toezicht P-MR op inzet en besteding extra werkdrukmiddelen en het gevolgde (besluitvorming)proces).

Op iedere school is het gesprek gevoerd over de knelpunten die werknemers ervaren en de oplossingen die zij hiervoor voorzien en bepalen. Dit gesprek vond plaats in het gehele team van leraren, directeur en overig personeel. In het gesprek over de aanpak van de werkdruk is besproken welke maatregelen er in de school moeten worden genomen om de werkdruk te verminderen. Op basis van dit gesprek is door de directeur een bestedingsplan opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukmiddelen in

2018/2019. Dit bestedingsplan is ter instemming voorgelegd aan de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad. De PMR wordt na afloop van het schooljaar door de directeur geïnformeerd over de besteding van de extra werkdrukkiddelen (BRIN-niveau) in het voorgaande schooljaar. Over de niet-bestede middelen worden door de directeur in samenspraak met het team en de PMR nadere bestedingsafspraken gemaakt conform de doelen en verwachtingen van het bestedingsplan. Hiervan is echter geen sprake op de kindcentra van PCBO Meppel.

Aanvulling KC Anne Frank

In het kader van de formatie voor 2018- 2019 is o.a. de werkdrukverlaging met name voor leerkrachten met een grote, of diverse groep leerlingen besproken. Meer inzet van onderwijsassistenten was een van de opties, maar ook uitbreiding van de formatie was een optie, zodat er gewerkt zou kunnen worden zonder combinatiegroepen in de midden- en bovenbouw voor meer dan vier dagen. Er is ingestemd met beide opties voor een optimale begeleiding van de leerlingen en minder werkdruk voor de leerkrachten. Bij de taakverdeling is ook rekening gehouden met de werkdruk van leerkrachten met een grote groep leerlingen. Er is nagedacht over materiële middelen op digitaal gebied, zoals zelf controlerende software. Met unanieme instemming van alle leerkrachten en de PMR zijn de werkdrukkiddelen besteed aan personeel.

Niet-financiële maatregelen om werkdruk te verminderen

KC Kompas: Uitroosteren van leerkrachten voor toets analyses, leerstofplanningen, handelingsplannen en zorg overleggen/ intervisies voor 2 dagdelen per schooljaar. (Dit betreft CITO, Klasseplan, Dorr en eventueel afnemen van bijv. dyslexietoets bij kleuters, afnemen AVI/DMT.) De onderwijsassistenten nemen op dat moment de groepen over. Uitroosteren van lesgevende activiteiten tijdens de inzet van de vakdocent bewegingsonderwijs. Leerkrachten zijn dan bezig met voor- en nawerk.

KC Anne Frank: In de toetsperiode van het schooljaar worden onderwijsassistenten, stagiaires en ambulant personeel zoals de IB'er en de directeur ingezet voor verschillende jaargroepen. De leerkrachten nemen dan toetsen af van individuele, of groepjes leerlingen. De conciërge voert huishoudelijke taken uit met een leerling met het syndroom van Down passend bij de vaardigheids- en persoonlijkheidsontwikkeling van dit kind. Ten tijde van de gymnastieklessen door de vakleerkracht op de dinsdagmorgen zijn de groepsleerkrachten ontheven van de groepstaak en is er ruimte voor andere taken. Twee leerkrachten zijn ambulant op de vrijdagmiddag en hebben een grotere schooltaak zoals coördinator ICT, coördinator Lezen; ook worden taken gedaan binnen LVS ParnasSys.

KC Beatrix: Het aantal teamvergaderingen is verminderd. De oudergesprekken worden zoveel mogelijk op middagen gepland. Bij ouderactiviteiten wordt gekeken of ze op de middagen ingepland kunnen worden. Teammededelingen op schrift. Duidelijke afspraken over gebruik sociale media en e-mail.

KC De Akker: Extra tijd voor incidentele oudergesprekken. Arrangementsgesprekken onder schooltijd. Kritisch kijken naar het effect van tussentijds toetsen t.a.v. de tijdsinvestering. Betere verdeling van onderwijskundige vergaderingen. Nascholing door externen i.p.v. door de staf. Groepsplannen effectiever.

KC Stadskwartier: In de maand september geen activiteiten na schooltijd plannen, waardoor de medewerkers tijd hebben om voor hun groep bezig te zijn. Het aantal teamvergaderingen is naar 4 keer per jaar teruggebracht. De taken zijn evenredig verdeeld.

Verwachtingen met betrekking tot de vermindering werkdruk

Op alle kindcentra kunnen, door de inzet van de vakleerkrachten bewegingsonderwijs, de groepsleerkrachten bijvoorbeeld taken voor hun groep uitvoeren (geen lesgevende taken).

KC Het Kompas: Door de extra inzet van onderwijsassistenten zal de werkdruk worden verlaagd. Door extra tijd (2 dagdelen per schooljaar) te creëren onder lesgevende uren voor toets analyses/ handelings-

plannen en leerstofplanning + intervisie zal de werkdruk worden verlaagd. Dit zal ca 16 uren extra opleveren. De inzet van een extra administratief medewerker moet de extra werkdruk verlagen die de AVG met zich mee brengt.

KC Anne Frank: Door de inzet van een extra onderwijsassistent wordt de werkdruk verlaagd. De ingezette middelen ten behoeve van de formatie zorgen ervoor, dat er gewerkt kan worden met kleinere en 'enkele' groepen. Op deze manier kent de organisatie vanaf groep 3 geen combinatiegroepen met een dubbele aanpak.

KC Beatrix: Inzet van onderwijsassistenten maakt dat er taken uitgevoerd kunnen worden die anders bij de leerkracht liggen. De verwachting is dat de leerkrachten zullen ervaren dat er minder werk gedaan hoeft te worden en dat taakverantwoordelijkheid gedeeld kan worden.

KC De Akker: Er wordt een beschrijving gemaakt van de verwachtingen m.b.t. de vermindering van de werkdruk. Deze verwachtingen worden besproken in het gesprek in het schoolteam over de aanpak van de werkdruk. De evaluatie van onze werkdrukverminderaar (WDV-er) zal plaatsvinden in januari 2019.

KC Stadskwartier: Door het geld te besteden aan de inzet van onderwijsassistenten hopen wij werkdrukvermindering te realiseren. Dit m.b.t. de administratieve taken, het ondersteunen van zorgleerlingen, samen met een leerkracht voor een basisgroep zodat de andere leerkracht naar eigen welbevinden een taak kan oppakken.

Leerlijn Cultuur Meppel

Onze kindcentra werken samen met het centrum voor de kunsten Scala en netwerkpartners (o.a. Schouwburg Ogterop, bibliotheek Meppel, ITEPS Stenden Hogeschool Meppel) aan aansprekende, inhoudelijke projecten, ingebed in een doorgaande leerlijn. Iedere school heeft een Cultuurcoördinator. De cultuureducatie vergoeding wordt hieraan besteed. Van de helft van de subsidie Cultuureducatie met Kwaliteit betalen we het plusprogramma bij de Leerlijn Cultuur, de deskundigheidsbevordering voor leerkrachten (ICC'er) en het museumbezoek voor groep 7 en 8. Van de andere helft betaalt de school eigen activiteiten in het kader van cultuureducatie.

De gemeente subsidieert een deel van de Leerlijn Cultuureducatie. De bijdrage wordt niet gegarandeerd, maar in de cultuurnota wordt aangegeven dat cultuureducatie op school heel belangrijk is.

Onderwijsachterstandenbeleid

Op 6 november 2018 heeft de Gemeente Meppel de OAB-subsidie 2017, budget € 53.050,00 vastgesteld.

		Realisatie
Inzet ontwikkelcoach	€ 34.900,00	€ 35.893,74
Website VVE	€ 18.150,00	€ 21.399,00
Beschikbaar	€ 53.050,00	€ 57.292,74
Eigen inzet PCBO Meppel	€ 4.274,74	

Kenmerk subsidieverlening 2018-1254848, budget € 36.900,00. Een deel van de subsidie was voor informatieverstrekking aan ouders over het gehele aanbod voorschoolse educatie in Meppel. Er is een website ingericht met informatie over het voorschoolse aanbod in Meppel. Via sociale media, pers en betrokken organisaties is hieraan bekendheid gegeven. Omdat de website nog maar kort online is, is nog niet meetbaar wat het exacte bereik is. Een neveneffect van de totstandkoming van de website is de betere samenwerking tussen de verschillende partijen die VVE aanbieden binnen Meppel.

Een deel van de subsidie is verstrekt in het kader van de inzet van de ontwikkelcoach voor de integrale Kindcentra van PCBO Meppel. De taalcoach biedt ondersteuning aan VVE-kinderen op school en thuis.

		Realisatie
Inzet ontwikkelcoach	€ 34.900,00	€ 34.900,00
Jaarlijkse kosten website	€ 2.000,00	€ 1.999,53
Overige kosten/onvoorzien		€ 301,21
Beschikbaar	€ 36.900,00	€ 37.200,74
Eigen inzet PCBO Meppel	€ 300,74	

Resultaten:

Leerkrachten en intern begeleiders zien aan de hand van toetsresultaten goede vooruitgang in de taalontwikkeling van de doelgroepkinderen. Leerkrachten en intern begeleiders geven aan blij te zijn met deze voorziening. Ontwikkelcoaches leggen gemakkelijk verbinding met ouders, die in sommige gevallen al veel verschillende hulpverleningsinstantie over de vloer hebben gehad. Begeleiding vanuit de school wordt als minder bedreigend ervaren, omdat de focus op de ontwikkeling van het kind ligt. Ontwikkelcoaches betrekken ouders bij het leerproces van hun kind. Hierdoor krijgen zij meer inzicht in het handelen van de school en worden thuis meer activiteiten met de kinderen gedaan die het leerproces ondersteunen.

Huisvesting

Het CvB heeft de eindverantwoordelijkheid voor de schoolgebouwen en het totale onderhoudsbeheer. Voor een goede uitvoering van de onderhoudstaken zijn er jaarcontracten afgesloten met een evaluatiemoment voor einde contractdatum (cv, dak-onderhoud, beveiliging, schoonmaak e.d.) en is een meerjarenonderhoudsplan (MOP) voor de komende 10 jaar ontwikkeld. Het CvB draagt zorg voor een verantwoorde besteding van de Rijksvergoeding.

In samenspraak met onze coördinator onderhoud wordt jaarlijks het uit te voeren onderhoud ingepland. Het onderhoud aan KC het Kompas is uitbesteed aan de Vereniging Het Palet, waarin de gebruikers van het MFK zitting hebben.

Iedere school krijgt jaarlijks een budget voor klachtenonderhoud. De directeur van de school is verantwoordelijk voor het beheer van dit budget en de uitvoering van de werkzaamheden. Het gaat hier om onderhoudszaken die direct moeten worden opgelost, zoals storingen, lekkage e.d.

Ieder jaar wordt een veiligheidsinspectie van de speeltoestellen (plein) uitgevoerd. Per locatie wordt een rapportage gemaakt. Geconstateerde gebreken zijn in opdracht van de directeur hersteld.

We hebben tot 2020 een contract met Energie Voor Scholen (gas en elektra).

Door de groei van Kindcentrum Talent.nl (gehuisvest in Kindcentrum Beatrix) is huur van twee externe lokalen noodzakelijk geworden (de Aanloop).

Hoofdstuk 4 Risicomanagement

De interne beheersing van de processen binnen de stichting is primair een verantwoordelijkheid van het College van Bestuur. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt het College van Bestuur bij het beheersen van de processen. Naast de inbedding van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie plaats en vanuit het administratiekantoor Akorda, onder meer door het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures welke vastgelegd zijn in meerdere beleidsstukken. De financieel controller van Akorda ondersteunt, controleert, adviseert en voorziet het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de benodigde informatie.

De financiële positie wordt gemonitord door het opstellen van tussentijdse rapportages. Zo wordt tijdig geanticipeerd op eventuele financiële tegenvallers/risico's. Indien nodig vindt bijsturing plaats.

De rapportages, (meerjaren)begrotingen en de jaarrekening worden besproken met de Raad van Toezicht en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.

De accountant richt zich hoofdzakelijk op het vaststellen van de rechtmatigheid van de uitgaven en de getrouwheid van de verantwoording.

Om mogelijke risico's te identificeren hanteren we de volgende signaleringsgrenzen:

- liquiditeit (current ratio) < 0,75	- rentabiliteit laatste drie jaar < 0
- solvabiliteit < 30 %	- personele lasten/rijksbijdrage > 95%
- weerstandsvermogen < 5% – 20%>	- personele lasten/totale baten > 90%

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting worden eventuele risico's bekeken, geanalyseerd en zo nodig worden er maatregelen genomen.

We zien een lichte daling van het aantal leerlingen en een toename van de gemiddelde personeelslast. Toch verwachten we nog geen grote personele problemen. Door de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand zal er de komende jaren een hogere uitstroom van leerkrachten volgen. Het vinden van goede leerkrachten en vervangers blijft een punt van zorg. Het vervangings- en verzuimbeleid is aangescherpt.

In Meppel wordt een nieuwe wijk gebouwd. Er zijn gesprekken met de gemeente om hier een nieuw kindcentrum op te richten. Het wordt als risico gezien als in deze wijk geen voorziening wordt gerealiseerd, omdat naar verwachting veel jonge gezinnen naar deze wijk zullen verhuizen. Als hier niet op wordt ingesprongen, zal dit voor PCBO Meppel een grotere krimp betekenen dan voor andere schoolbesturen, die geografisch een betere uitgangspositie hebben. Door onze peuteractiviteiten uit te breiden richting de nieuwe wijk verwachten we dat we dit nadeel enigszins kunnen ombuigen, zodat we meer toekomstige leerlingen kunnen opvangen op de bestaande scholen. Kindcentrum Het Kompas beraadt zich op de invoering van het continuïteitsrooster, omdat dit een belangrijk keuzemotief is voor de ouders uit deze nieuwe wijk.

Met betrekking tot het onderhoud van onze gebouwen zijn we voor een deel afhankelijk van de gemeente. De gemeente Meppel geeft aan dat de financiële positie slecht is en dat dit invloed heeft op fasering van de "nieuwbouw vervangende renovatie" van zowel Kindcentrum Stadskwartier als Kindcentrum Beatrix. Dit kan betekenen dat er, in eerste instantie, meer onderhoudskosten door het schoolbestuur gedragen moeten worden. Bij een "nieuwbouw vervangende renovatie" is het uitgangspunt dat de gemeente 50% betaald en het schoolbestuur ook. Met de gemeente is afgesproken dat noodzakelijke renovaties, die door de vertraging ontstaan, meetellen bij de 50% die het schoolbestuur moet betalen.

Het ministerie van OC&W werkt aan vereenvoudiging van de bekostiging. Vanuit de eerste modellen die vrijgegeven zijn door de PO-Raad in samenwerking met het ministerie van OC&W, lijkt deze vernieuwing voor PCBO gunstig uit te pakken. De rijksmiddelen worden met voorgenoemd model met bijna € 225.000 verhoogd. Het is nog niet zeker of het ministerie op deze wijze gaat bekostigen.

Hoofdstuk 5 Bedrijfsvoering

Kwaliteitszorg – afhandeling klachten (regelgeving RJ 660.514)

PCBO Meppel hanteert de klachtenregeling, die haar grondslag vindt in de Wet van 18 juni 1998 (Stb 398), de zogeheten Kwaliteitswet. Ouders van minderjarige leerlingen kunnen bij de Klachtencommissie een klacht indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel. We zijn overeenkomstig artikel 4 lid 2 van de Modelklachtenregeling aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Primair Onderwijs. In 2018 zijn er geen klachten voorgelegd aan deze commissie.

Personeel - de beheersing van uitkeringen na ontslag (Regelgeving RJ 660.514)

Het ontslagbeleid is uitgewerkt in het personeelsbeleidsplan. Ontslag wordt tot een minimum beperkt. In de cyclus van functioneren en beoordelen volgen we de ontwikkeling van onze medewerkers. Als ontslag niet kan worden voorkomen, wordt zorgvuldig rekening gehouden met rechten van medewerkers en ontslagprocedures.

Ontslagen medewerkers ontvangen naast de reguliere uitkeringen van het UWV voor de WW een bovenwettelijke uitkering. De uitkeringslasten komen voor rekening van het Participatiefonds indien het ontslag voldoet aan de eisen van de instroomtoets. Bij ontslagprocedures wordt intern gecontroleerd dat de procedure voldoet aan de eisen van deze instroomtoets. Op deze wijze minimaliseert PCBO Meppel de kosten van uitkeringen na ontslag. Wanneer een ontslag niet aan deze normen voldoet dienen de kosten voor de werkloosheidsuitkeringen door PCBO Meppel gedragen te worden. Bij vacatures wordt de benoemingsvolgorde gehanteerd en zullen deze mensen worden geplaatst indien ze voldoen aan de vacature eisen.

Financiën en personeel

PCBO Meppel voert een verantwoord financieel beleid, waarbij middelen zo optimaal mogelijk worden ingezet voor het verhogen van de onderwijskwaliteit en waarbij tegelijkertijd de risico's van de organisatie voldoende worden afgedekt.

De begroting is inhoudelijk gekoppeld aan de beoogde resultaten zoals verwoord in het Strategisch Beleidsplan en in het toezichtkader. De begroting is gebaseerd op de meerjarenprognose (leerlingenaantallen) en de risicoanalyse. De begroting is daarmee een belangrijk sturingsinstrument.

Er is een transparant systeem van financiële planning & control op bovenschools niveau en op schoolniveau. Iedere schooldirecteur maakt tijdig de jaarlijkse begroting in samenwerking met de financieel controller. De controller maakt tussentijdse rapportages m.b.t. onder- en overschrijdingen en legt die voor aan het College van Bestuur. De directeuren worden hierbij ondersteund door het administratiekantoor en een financieel medewerkster.

Het College van Bestuur informeert de Raad van Toezicht tijdig over over-/onderschrijdingen van de begroting waardoor de beoogde resultaten niet in gevaar komen.

De verantwoording richting ministerie, Raad van Toezicht en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad vindt plaats d.m.v. het bestuursverslag, voorzien van een goedkeurende controleverklaring van de accountant (juni).

Personeel - ontwikkelingen

Er is aandacht besteed aan jubilea, afscheid collega's, langdurig zieke collega's, coaching startende leerkrachten, intervisie intern begeleiders (5 x per jaar), intervisie directeuren, collegiale consultatie, vermindering werkdruk, teamscholing en individuele scholing.

PCBO Meppel heeft vier keer een startercafé georganiseerd voor startende medewerkers. Zaken waar je als beginnend leerkracht/onderwijsassistent tegen aanloopt zijn nadrukkelijk benoemd en besproken onder leiding van de schoolopleider, een ervaren en geschoolde leerkracht. Het traject is goed gewaardeerd door de deelnemers en wordt ook in het komende schooljaar voortgezet. Ook worden onderwijsassistenten uitgenodigd voor een starterscafé.

De directeuren volgen bij Windesheim Schoolleidersopleidingen een Herregistratietraject voor het thema Kennis & Kwaliteitsontwikkeling.

Voor de collegiale consultatie hebben we de afspraak dat van iedere groep van de school 1 medewerker 1 dag in de twee jaar een andere school van PCBO Meppel mag bezoeken (groep 5 leerkracht bezoekt groep 5, etc.) Heeft een groep twee leerkrachten, dan kan het eerste jaar de ene leerkracht en in het tweede jaar de andere leerkracht worden vervangen. De bezoeken worden door de betrokken leerkrachten voorbereid en de opbrengst wordt in het team gedeeld.

ICT en veiligheid

We hebben afspraken met betrekking tot veiligheid, sociale veiligheid, informatiebeveiliging, gebruik sociale media en privacy vastgelegd in beleid.

Het [Informatiebeveiligings- en privacy beleid](#) (zie pcbomeppel.nl, tabblad info/privacy) van de Stichting PCBO Meppel geldt voor al onze kindcentra.

Kwaliteitszorg en kwaliteitsbeleid

Zie hoofdstuk 6. In het [strategisch beleidsplan](#) en in de schoolplannen is het systeem van kwaliteitszorg en beleid (doelen) beschreven. In de jaarverslagen van de kindcentra wordt de ontwikkeling beschreven.

Treasurybeleid

Hoofddoelstelling van dit beleid is het waarborgen van de financiële continuïteit van de Stichting PCBO Meppel. De belangrijkste daaraan afgeleide doelstellingen zijn:

- Liquiditeit op korte en lange termijn;
- Het minimaliseren van de kosten van financiering;
- Het optimaliseren van rendement op de overtollige liquide middelen;
- Het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen van de instelling zijn verbonden (risicominimalisatie);
- Zorgdragen voor kosteneffectief en efficiënt betalingsverkeer;
- De Raad van Toezicht treedt niet als bankier op. Er wordt een uitzondering gemaakt m.b.t. de door PCBO Meppel en Tref onderwijs opgerichte Stichting Kinderopvang Zuidwest-Drenthe.

De liquide middelen zijn bij een van de Nederlandse banken ondergebracht. Op de rekening-courant van de stichting moeten voldoende middelen staan voor de lopende verplichtingen. De overtollige middelen mogen bij één Nederlandse bank voor een langere termijn (maximaal 1 jaar) worden weggezet, op zodanige wijze, dat mochten er investeringen gedaan moeten worden, deze middelen beschikbaar zijn.

Hoofdstuk 6 Toekomstige ontwikkelingen

Leerlingentellingen

De bekostiging voor onderbouw- en bovenbouwleerlingen verschilt sterk, evenals de bekostiging voor leerlingen die extra zorg nodig hebben. De leerlingenaantallen zijn gesplitst in 4 tot en met 7-jarigen en 8 jaar en ouder, inclusief een specificatie per wegingscategorie 0.3 en 1.2 en NOAT-leerlingen. De specificatie per wegingscategorie geldt alleen voor de teldatum 1 oktober 2018. Vanaf 2019 worden de gewichten via het CBS bepaald. De wegingen voor 2019 worden in het voorjaar van 2019 verwacht. Voor de komende jaren wordt verwacht dat het leerlingenaantal zal dalen.

		1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022
	Onderbouw 4 t/m 7	252	236	226	226	226
	Bovenbouw 8 e.o.	320	304	299	299	299
08OF KC Het Kompas	Totaal	572	540	525	525	525
	Onderbouw 4 t/m 7	102	134	140	140	140
	Bovenbouw 8 e.o.	88	86	90	90	90
09MZ KC Anne Frank	Totaal	190	220	230	230	230
	Onderbouw 4 t/m 7	83	85	85	85	85
	Bovenbouw 8 e.o.	89	100	100	100	100
10HM KC Beatrix/Talent	Totaal	172	185	185	185	185
	Onderbouw 4 t/m 7	99	92	90	90	90
	Bovenbouw 8 e.o.	151	143	140	140	140
11LR KC De Akker	Totaal	250	235	230	230	230
	Onderbouw 4 t/m 7	168	167	164	164	164
	Bovenbouw 8 e.o.	194	178	176	176	176
30RE KC Stadskwartier	Totaal	362	345	340	340	340
	Onderbouw 4 t/m 7	704	714	705	705	705
	Bovenbouw 8 e.o.	842	811	805	805	805
50195 PCBO Meppel	Totaal	1546	1525	1510	1510	1510

De gemiddelde gewogen leeftijd van het personeel (G.G.L.) is medebepalend voor de bekostiging van het schooljaar startend in het genoemde jaar. Om de G.G.L. zo nauwkeurig mogelijk te bepalen is naast zicht op het natuurlijk verloop, ook kennis voor opname seniorverlof en andere wenselijke betrekkingaanpassingen nodig. Jaarlijks wordt een inventarisatie gedaan onder de personeelsleden om wensen met betrekking tot de formatie aan te kunnen geven.

De G.G.L. laten we gelijk aan de geprognoseerde schooljaren.

		1-10-2018
08OF	KC Het Kompas	37,89
09MZ	KC Anne Frank	35,90
10HM	KC Beatrix/ Talent.nl	38,99
11LR	KC De Akker	34,43
30RE	KC Stadskwartier	40,53

Vooruitblik

Er wordt planmatig gewerkt volgens de Deming cirkel (Plan - Do - Check - Act).

To plan	Kwaliteitsplanning	Welke goede dingen beloven we?
To do	Kwaliteitsuitvoering	Doen wat we beloven.
To check	Kwaliteitsbeheersing	Doen we wat we beloven?
To act	Kwaliteitsverbetering	Verbeteringen realiseren.

In het kader van interne kwaliteitszorg wordt gewerkt met het zelf-evaluatie-instrument Werken Met Kwaliteitskaarten (WMK-PO). De basiskwaliteit en de eigen kwaliteiten worden gescoord. In het jaarplan worden verbeterpunten opgenomen.

Een keer in de twee jaar krijgen de kindcentra van PCBO Meppel een visitatie door Auditbureau Noord-Nederland. Het doel van de visitatie is om samen met de schooldirecteur vast te stellen of de doelen die de school zichzelf heeft gesteld, wel- of niet bereikt zijn. Of deadlines worden behaald en of het lukt om vernieuwingen in de organisatie te borgen. De visitor rapporteert aan het College van Bestuur van PCBO Meppel, nadat de conceptversie door de schooldirecteur is gezien. De bevindingen van de visitatie wordt door de visitor in een handzaam verslag weergegeven. De beoordeling op de kwaliteitsstandaarden van de inspectie wordt in het verslag onderbouwd. In het verslag wordt de behaalde kwaliteit (resultaten) van het onderwijs op de school scherp in kaart gebracht (wat vinden we ervan en waarom vinden we dat goed?), zodat het College van Bestuur opbrengstgerichte informatie krijgt voor zijn eigen verantwoording en dialoog met de Raad van Toezicht en het verantwoordings- en planningsgesprek met de directeurs van de afzonderlijke scholen. Het verslag is zowel voor de betreffende school (verbeterdocument) als voor de het College van Bestuur (verantwoordingsbron in het inspectiegesprek).

Op deze wijze willen we de formele verantwoording verbeteren om de kwaliteit scherper in beeld te brengen. De verbinding tussen jaarplan en -jaarverslag wordt versterkt. In het jaarplan worden doelen en prioriteiten gesteld met een meetbaar resultaat (gewenste kwaliteit). Het jaarverslag bevat een kritische evaluatie van de uitvoering van de planning en de gestelde doelen.

Voor de visitatie worden de volgende documenten aan de visitor aangeleverd:

- huidige schoolplan en schoolgids
- huidige jaarplan en jaarverslag van vorig jaar
- schoolondersteuningsplan (zorgplan)
- overzicht tussenopbrengsten + analyses/ eindopbrengsten + analyses/ ontwikkelingsperspectieven.

In de visitatie komen de volgende onderdelen aan de orde.

Asp.	Onderzoek	Aanleveren door	Onvold.	Vold.	Goed
Onderwijsproces					
OP 1	Aanbod	Dir - interview			
OP 2	Zicht op ontwikkeling	IB – interview			
OP 3	Didactisch handelen	Klassenbezoek			
OP 4	(Extra) ondersteuning	IB – interview			
OP 6	Samenwerking	Dir – interview			
Op 8	Toetsing en afsluiting	Dir – interview			
Schoolklimaat					
SK 1	Veiligheid	Data tevredenheidsonderzoeken			
SK 2	Pedagogisch klimaat	Klassenbezoek			
Onderwijsresultaten					
OR 1	Resultaten	Data monitor bovenschools?			
OR 2	Sociale en maatschappelijke competenties	Data monitor bovenschools?			
OR 3	Vervolgsucces	Data monitor bovenschools?			
Kwaliteit en Ambitie					
KA 1	Kwaliteitszorg	Dir + IB – interview			
KA 2	Kwaliteitscultuur	Dir + IB – interview			

Door middel van tweejaarlijkse vragenlijsten (WMK) worden gegevens over de tevredenheid van ouders, leerlingen en medewerkers verzameld. De resultaten worden teruggekoppeld naar medewerkers, ouders, medezeggenschapsraden en naar de Raad van Toezicht. Zie ook www.scholenopdekaart.nl

De inspectie beoordeelt de eindopbrengsten. Die opbrengsten worden gepubliceerd in de schoolgids en staan op scholenopdekaart.nl. De inspectie ontvangt de schoolgids via Internet Schooldossier.

De inspectierapporten zijn te vinden op: www.onderwijsinspectie.nl
Onderwijsprestaties (cf RJ 660.514) 2018: zie tabel hiernaast.

Route 8 2018	Score
KC Het Kompas	212,5
KC Anne Frank	202,8
KC Beatrix/ Talent.nl	198,7
KC De Akker	206,4
Kwadraat	233,3
KC Stadskwartier	214,8

De resultaten van alle groepen op de methodeonafhankelijke toetsen worden structureel geanalyseerd, waarbij ook trends worden nagegaan. De scores worden in de teams besproken. Twee keer per jaar worden de opbrengsten, de analyse en de maatregelen gerapporteerd aan het College van Bestuur.

De directeurs leggen verantwoording af aan het College van Bestuur over het gevoerde kwaliteitsbeleid. Het schoolplan en het jaarplan zijn richtinggevend.

Hoofdstuk 7 Financiën

Toelichting op het resultaat en de financiële positie

Het resultaat dat behaald is over 2018 is positiever dan waar in eerste instantie vanuit is gegaan bij het opstellen van de begroting 2018. Hierbij valt op te merken dat er bij het opstellen van de begroting geen rekening wordt gehouden met de bijstelling van de bekostiging, die normaliter uitgekeerd wordt in oktober van het jaar. In 2018 is hierop een uitzondering gemaakt en is de bijstelling van de bekostiging over kalenderjaar 2017/2018 uitbetaald in september. Dit door de cao-ontwikkelingen en de hogere salarisbetalingen die in oktober moesten plaatsvinden.

Tevens is bij de begroting van PCBO Meppel geen rekening gehouden met de activiteiten met betrekking tot de Tussen Schoolse Opvang (TSO). De TSO-activiteiten worden als bijlage aan de begroting van het betreffend jaar toegevoegd, maar werken wel door in het uiteindelijke resultaat van PCBO Meppel. Als we het resultaat bekijken zonder deze TSO-activiteiten, zou het resultaat € 102.179,- negatief zijn. Ook heeft dit invloed op de overige baten en overige lasten ten opzichte van de begroting. De begrote inkomsten voor de TSO waren € 192.750,-, de werkelijke inkomsten kwamen uit op ruim € 210.000,-. De begrote uitgaven voor de TSO waren geschat op € 159.425,-, de werkelijke uitgaven waren bijna € 145.000,-. Het positieve resultaat van de TSO-activiteiten over afgelopen boekjaar was iets boven de € 75.000,-.

Als alleen wordt gekeken naar de activiteiten van PCBO Meppel, is er een afwijking ten opzichte van de begroting van een kleine € 50.000,- in positieve zin. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een aantal kleinere plussen en minnen. Te denken valt aan samenwerking met andere schoolbesturen, zodat diverse nascholingsactiviteiten voor een lager tarief konden plaatsvinden, een eenmalige uitkering van het samenwerkingsverband PO22-03 in verband met het verwachte resultaat over 2018 ed.

Ondanks de negatieve meerjarenbegroting worden er geen risico's verwacht omtrent de financiële positie van PCBO Meppel. In de begroting wordt geen rekening gehouden met bovengenoemde bijstelling van de bekostiging. Tevens zijn de kengetallen van PCBO Meppel ruim binnen de gestelde normen en uitgezonderd de onzekerheden omtrent nieuwbouw in de wijk Nieuwveense Landen worden er geen (on)verwachte uitgaven verwacht waarmee nog geen rekening is gehouden vanuit het voorzichtigheidsprincipe dat wordt gehanteerd bij het opstellen van de begroting.

Continuïteitsparagraaf

A1 Kengetallen

31-12-	2018	2019 <i>prognose</i>	2020 <i>prognose</i>	2021 <i>prognose</i>
Personele bezetting in FTE				
- Bestuur / Management	6	6	5	5
- Onderwijzend personeel	87	87	87	87
- Ondersteunend personeel	17	17	17	17
Leerlingenaantallen	1.546	1.525	1.510	1.510

A2 Balans

31-12-	2018	2019 <i>prognose</i>	2020 <i>prognose</i>	2021 <i>prognose</i>
Vaste activa				
- Materiële vaste activa	1.843.902	1.506.568	1.289.635	1.051.370
- Financiële vaste activa	74.907	68.798	58.789	48.780
Totaal vaste activa	1.918.809	1.575.366	1.348.424	1.100.150
- Vorderingen	446.661	503.811	524.243	507.649
- Liquide middelen	1.518.383	1.457.921	1.587.640	1.805.869
Vlottende activa	1.965.044	1.961.732	2.111.883	2.313.518
Totaal activa	3.883.853	3.537.098	3.460.307	3.413.668
Eigen vermogen				
- Algemene reserve publiek	1.511.095	1.361.095	1.211.095	1.061.096
- Bestemmingsreserve publiek	185.400	185.400	185.400	185.400
- Bestemmingsreserve privaat	692.698	692.698	692.698	692.698
Totaal eigen vermogen	2.389.193	2.239.193	2.089.193	1.939.194
Voorzieningen	615.062	658.624	704.765	792.633
Kortlopende schulden	879.598	639.281	666.349	681.842
Totaal passiva	3.883.853	3.537.098	3.460.307	3.413.668

A2 Staat van baten en lasten

31-12-	2018	2019 <i>prognose</i>	2020 <i>prognose</i>	2021 <i>prognose</i>
- Rijksbijdrage	8.303.379	8.332.565	8.240.445	8.096.576
- Overige overheidsbijdragen/-subsidies	76.741	12.400	12.400	12.400
- Overige baten	541.947	344.627	328.487	329.848
Totaal baten	8.922.067	8.689.592	8.581.332	8.438.824
- Personeelslasten	7.317.524	7.333.853	7.235.061	7.112.281
- Afschrijvingen	301.107	275.847	288.433	270.764
- Huisvestingslasten	656.908	651.778	651.778	651.778
- Overige lasten	671.856	579.264	557.210	555.151
Totaal lasten	8.947.395	8.840.742	8.732.482	8.589.974
Saldo baten en lasten	-25.328	-151.150	-151.150	-151.150
Saldo financiële bedrijfsvoering	-1.272	1.150	1.150	1.150
Totaal resultaat	-26.600	-150.000	-150.000	-150.000

Voor de Rijksvergoedingen 2018 is 7/12 van 2017-2018 plus 5/12 van 2018-2019 genomen, uitgaande van de teldata 1-10-2016 resp. 1-10-2017 en voor wat betreft het 2018-2019-deel van de (voorlopige) gewogen gemiddelde leeftijd op 30-10-2017 en de vergoedingen zoals ze gelden voor 2017-2018. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt er de keuze gemaakt tussen meerdere senario's, er wordt dan gekozen voor het meest voor de hand liggende senario om uit te werken. Tijdens het opstellen van de begroting worden eventuele risico's geïnventariseerd en actie op ondernomen. Bij het opstellen van de begroting is er geen rekening gehouden met de eventuele nieuwe school in de wijk Nieuwveense Landen. De onzekerheden hieromtrent zijn zodanig dat deze buiten beschouwing zijn gelaten. De loonkosten zijn berekend op basis van de verwachte inzet voor de betreffende jaren rekening houdend met de verwachte lichte krimp.

B1 Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Zie pagina 15 van het bestuursverslag.

B2 De belangrijkste risico's en onzekerheden

Zie pagina 14 van het bestuursverslag.

B3 Rapportage toezichthoudend orgaan

Zie pagina 7 van het bestuursverslag.

<i>Financiële kengetallen</i>	31-12-	2018	2017
Kapitalisatiefactor 1 = (balanstotaal - boekwaarde gebouwen en terreinen) / totaal baten (incl. financiële -)		35%	36%
Solvabiliteit 1 = eigen vermogen / balanstotaal		62%	62%
Solvabiliteit 2 = (eigen vermogen + voorzieningen) / balanstotaal		77%	76%
Rentabiliteit = resultaat / totaal baten (incl. financiële baten -)		-0,3%	0,9%
Liquiditeit = vlottende activa / vlottende passiva (<i>current ratio</i>)		2,23	2,36
Liquiditeit = (vlottende activa - voorraden) / vlottende passiva (<i>quick ratio</i>)		2,23	2,36
Weerstandsvermogen = (eigen vermogen - materiële vaste activa) / bijdrage OC en W		7%	11%
Aantal leerlingen per 1 oktober		1.546	1.552
Eigen vermogen per leerling	€	1.545	1.557
Bijdrage OC en W per leerling	€	5.371	4.965
Personele lasten per leerling	€	4.733	4.268

De kapitalisatiefactor geeft inzicht in welk percentage van het kapitaal niet of inefficiënt benut wordt.

De commissie Don heeft voor het PO een bovengrens aangegeven variërend van 35 tot 60%, waarbij 35% voor grote instellingen (met meer dan 8 mln jaarlijkse baten) geldt en 60% voor kleine instellingen (d.w.z. instellingen met jaarlijkse baten tot 5 mln).

De solvabiliteit is de mate waarin de organisatie op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Een hoge solvabiliteit (theoretisch maximaal 100%) betekent relatief veel eigen vermogen en relatief weinig vreemd vermogen.

Voorzieningen worden hier bij het eigen vermogen opgeteld omdat ze, hoewel tot het vreemd vermogen behorend, deels een dusdanig "vast" karakter hebben dat ze zonder risico aangewend kunnen worden om aan langere-termijn-verplichtingen te voldoen.

De te hanteren ondergrens voor dit kengetal bedraagt 30%; algemeen beoordeelt men voor het PO een solvabiliteit tussen 40% en 60% als goed.

De rentabiliteit geeft het rendement aan, ofwel de opbrengst in verhouding tot de investering. Een rentabiliteit tussen 0 en 5% wordt in orde geacht (beoordelingskader van de commissie Don).

De liquiditeit is de mate waarin de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De commissie Don geeft voor de liquiditeit een ondergrens aan van 0,5 en een bovengrens van 1,5.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om ook in ongunstige tijden de activiteiten voort te zetten. Afhankelijk van het risicoprofiel van de organisatie, zou dit kengetal tussen 5 en 20 procent moeten liggen.

JAARREKENING

Balans

(na verwerking resultaat-bestemming)

1	Activa	31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
1.1	Vaste activa		
1.1.2	Materiële vaste activa	1.843.902	1.595.626
1.1.3	Financiële vaste activa	74.907	88.816
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>1.918.809</u>	<u>1.684.442</u>
1.2	Vlottende activa		
1.2.2	Vorderingen	446.661	494.700
1.2.4	Liquide middelen	1.518.383	1.694.211
	<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>1.965.044</u>	<u>2.188.911</u>
	<u>Balanstotaal</u>	<u>3.883.853</u>	<u>3.873.353</u>
2	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
2.1	Eigen vermogen	2.389.193	2.415.793
2.2	Voorzieningen	615.062	529.957
2.4	Kortlopende schulden	879.598	927.602
	<u>Balanstotaal</u>	<u>3.883.853</u>	<u>3.873.353</u>

Staat van baten en lasten 2018

		2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3	Baten			
3.1	Rijksbijdragen	8.303.379	7.590.157	7.705.595
3.2	Overige overheidsbijdragen	76.741	12.400	47.144
3.5	Overige baten	<u>541.947</u>	<u>289.174</u>	<u>549.208</u>
	<u>Totaal baten</u>	<u>8.922.067</u>	<u>7.891.731</u>	<u>8.301.947</u>
4	Lasten			
4.1	Personele lasten	7.317.524	6.561.478	6.623.304
4.2	Afschrijvingen	301.107	268.791	268.871
4.3	Huisvestingslasten	656.908	648.231	629.528
4.4	Overige lasten	<u>671.856</u>	<u>564.381</u>	<u>702.045</u>
	<u>Totaal lasten</u>	<u>8.947.395</u>	<u>8.042.881</u>	<u>8.223.748</u>
	<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>-25.328</u>	<u>-151.150</u>	<u>78.199</u>
6	Financiële baten en lasten	-1.272	1.150	339
	<u>Resultaat</u>	<u>-26.600</u>	<u>-150.000</u>	<u>78.538</u>

Kasstroomoverzicht 2018

	2018 EUR	2017 EUR
Saldo baten en lasten	-25.328	78.199
Overige mutaties eigen vermogen	0	
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	301.107	268.871
Mutaties voorzieningen	85.105	96.125
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	46.872	95.244
- Schulden	-48.004	199.828
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	359.751	738.267
Ontvangen interest	-105	1.012
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	359.646	739.279
Investeringsactiviteiten		
Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa	-549.383	-428.297
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Investeringsactiviteiten in financiële vaste activa	0	-18.750
Desinvesteringen in financiële vaste activa	13.909	10.010
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-535.474	-437.037
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>-175.828</u>	<u>302.242</u>
Beginstand liquide middelen	1.694.211	1.391.969
Mutatie liquide middelen	<u>-175.828</u>	<u>302.242</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>1.518.383</u>	<u>1.694.211</u>

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs, waaronder de RJ 660.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, zijn activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

De genoemde bedragen zijn, voor zover niet anders vermeld, opgenomen in euro's.

Vergelijkende cijfers

Indien het voor het vereiste inzicht noodzakelijk is, zijn vergelijkende cijfers geherrubriceerd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van PCBO Meppel zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Alle in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten minus ontvangen subsidie, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde.

De activeringsgrens per economische eenheid bedraagt € 1.500,-.
Afschrijving start op de dag van ingebruikname.

De afschrijvingstermijnen bedragen:

Aanpassingen/onderhoud gebouwen	10 of 20 jaar
Meubilair	15 jaar
ICT	5 jaar
ICT digiborden	10 jaar
Leermiddelen	8 jaar
Overige materiële vaste activa	5 of 10 jaar

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de vereniging en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de financiële vaste activa.

Vorderingen

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

Bestemmingsreserves

Algemene reserve privaat: Dit betreft het vrij besteedbaar vermogen dat is gevormd vanuit privaatrechtelijke middelen en activiteiten.

Private bovenschoolse reserve: Deze reserve wordt gevormd vanuit privaatrechtelijke middelen en (TSO) activiteiten.

Private reserve opheffing Steunstichting: Deze reserve is in 2010 gevormd naar aanleiding van de opheffing van de Steunstichting t.b.v. PCBO Meppel.

Private reserve Ouderraden: Deze reserve wordt gevormd door het resultaat van de ouderbijdragen.

Publieke reserve personeel: Deze reserve is gevormd om eventuele negatieve gevolgen met betrekking tot vervanging op te vangen naar aanleiding van het eigen risicodragerschap per 1 juli 2016.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor concrete, specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden geschat. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorziening jubileumgratificaties

De lasten voor jubileumgratificaties worden toegerekend aan de periode waarin de rechten daarvoor worden opgebouwd. De voorziening is berekend door per personeelslid de contante waarde van de verwachte kosten voor jubileumgratificaties te schatten, rekening houdend met een blijfkans. Voor verslagjaar 2018 wordt uitgegaan van een pensioenleeftijd van 65 jaar. Gezien de blijvende lage rentestand is de disconteringsvoet voor het contant maken van de verwachte kosten met ingang van boekjaar 2018 verlaagd van 2,5% naar 1%.

Voorziening onderhoud

De dotatie aan de voorziening onderhoud wordt bepaald door de meerjaren onderhoudsplannen van de scholen. De totale kosten voor de komende 10 jaar worden evenredig aan de voorziening toegevoegd en op basis van de onderhoudsplannen wordt het grote onderhoud aan de voorziening onttrokken.

Voor de bepaling van de voorziening groot onderhoud wordt door de instelling de methode van kostenegalisatie toegepast. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft deze methode voor de onderwijsinstellingen voor de verslagjaren 2018 en 2019 nog toegestaan.

In 2019 wordt nader onderzoek gedaan naar aanpassingen van de regelgeving.

Doel van dit onderzoek is te komen tot een verwerkingswijze in 2020 die aansluit bij de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving waarbij rekening wordt gehouden met onderwijssector-specifieke aspecten. Op dit moment is derhalve niet aan te geven welke gevolgen deze wijzigingen op de hoogte van de voorziening zullen hebben.

Pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen, welke is ondergebracht bij het ABP. De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg ultimo 2018 97%. Deze pensioenregeling wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. Behalve de betaling van de premies heeft de organisatie geen verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdrage aan het pensioenfonds. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremie's in toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1 Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	Verkrijgings- prijs 1-1-2018	Cumulatieve afschrijvingen 1-1-2018	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings 2018	Desinvesteringe n 2018	Afschrijvingen 2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen	1.355.906	500.239	855.667	52.309	0	119.427
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.171.257	511.216	660.041	440.897	0	157.934
1.1.2.4 Overige materiële activa	182.268	102.350	79.918	56.177	0	23.746
Materiële vaste activa	2.709.431	1.113.805	1.595.626	549.383	0	301.107

	Verkrijgings- prijs 31-12-2018	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2018		Desinvest. Verkrijgings- prijs	Desinvestering Cumulatieve afschrijving
	EUR	EUR	EUR		EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen	1.398.215	609.666	788.549		10.000	10.000
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.456.524	513.520	943.004		155.630	155.630
1.1.2.4 Overige materiële activa	207.582	95.233	112.349		30.863	30.863
Materiële vaste activa	3.062.321	1.218.419	1.843.902			

De investeringen betroffen In gebouwen € 52.000, meubilair € 153.000, ICT € 131.000, OLP € 56.000 en overige MVA 157.000.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
1.843.902	1.595.626	15,6%

1.1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1- 1-2018	Verstrekte leningen	Aflossingen 2018	Waarde verandering	Resultaat deelneming	Boekwaarde 31- 12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.3.8 <u>Overige vorderingen</u>						
Lening Plus Kinderopvang	70.066	0	10.009	0	0	60.057
Waarborgsommen	18.750	0	3.900	0	0	14.850
Totaal fin. vaste activa	88.816	0	13.909	0	0	74.907

De lening aan Plus Kinderopvang is met privaat vermogen gefinancierd. Dit betreft een renteloze lening. Deze zal zo snel mogelijk worden afgelost, doch uiterlijk binnen 10 jaar.
De waarborgsommen betreft borg die betaald is aan de Stichting Snappet voor tablets.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
74.907	88.816	-15,7%

1.2.2 Vorderingen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	367.192	372.731
1.2.2.3 Vorderingen op gemeenten en GR's	20.144	56.236
1.2.2.10 Overige vorderingen	6.273	33.778
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	52.895	30.631
1.2.2.14 Te ontvangen interest	157	1.324
Totaal vorderingen	446.661	494.700

Specificatie

1.2.2.2	Personele vergoeding regulier	375.898	348.987
	Bekostiging impulsgebieden	2.397	2.625
	Bekostiging prestatiebox	-11.103	21.119
	<u>Totaal kortlopende vorderingen op OC en W</u>	<u>367.192</u>	<u>372.731</u>

De kortlopende vordering op OC en W betreft het betaalritme-verschil.

De vorderingen zijn met € 48.039 gedaald.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
446.661	494.700	-9,7%

1.2.4 Liquide middelen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.4.1 Kasmiddelen	78	56
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	1.518.305	1.694.155
Totaal liquide middelen	1.518.383	1.694.211

De liquide middelen zijn gedaald met € 175.828 .

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
1.518.383	1.694.211	-10,4%

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2018 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
2.1.1.1 Algemene reserve publiek	1.613.274	-102.179	0	1.511.095
2.1.1.2 Bestemmingsreserves publiek	185.400	0	0	185.400
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	617.119	75.579	0	692.698
Totaal eigen vermogen	2.415.793	-26.600	0	2.389.193

Specificatie bestemmingsreserves/-fondsen

	Saldo 1-1-2018 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
<i>Bestemmingsreserves publiek</i>				
<i>Reserve personeel</i>	185.400			185.400
<u>Totaal bestemmingsreserves publiek</u>	185.400	0	0	185.400
<i>Bestemmingsreserves privaat</i>				
<i>Algemene reserve privaat</i>	42.226			42.226
<i>Private bovenschoolse reserve</i>	120.147	67.826		187.973
<i>Private reserve opheffing steunstichting</i>	432.960	40		433.000
<i>Ouderraden</i>	21.786	7.713		29.499
<u>Totaal bestemmingsreserves privaat</u>	617.119	75.579	0	692.698

Het eigen vermogen is met € 26.600 gedaald door toevoeging van het resultaat over het onderhavige boekjaar.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
2.389.193	2.415.793	-1,1%

2.2 Voorzieningen

	Saldo 1-1-2018 EUR	Dotaties 2018 EUR	Onttrekkingen 2018 EUR	Vrijval 2018 EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
2.2.1 <u>Personeelsvoorzieningen</u>					
2.2.1.4 Jubileumvoorziening	73.340	26.433	25.419		74.354
	73.340	26.433	25.419	0	74.354
2.2.3 <u>Groot onderhoud</u>	456.617	104.782	20.691		540.708
Totaal voorzieningen	529.957	131.215	46.110	0	615.062
	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel van 1 t/m 5 jaar	langer dan 5 jaar		
Jubileumvoorziening	8.499	22.829	43.026		
Groot onderhoud	65.413	241.422	233.873		

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
615.062	529.957	16,1%

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
2.4.8 Crediteuren	110.574	190.521
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	314.021	297.021
2.4.10 Schulden terzake pensioenen	81.326	75.136
2.4.12 Overige kortlopende schulden	73.492	41.093
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW	4.701	17.913
2.4.15 Vooruit ontvangen investeringssubsidies		
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen	57.513	66.420
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	234.761	228.257
2.4.19 Overige overlopende passiva	3.210	11.242
Totaal kortlopende schulden	879.598	927.601

Met betrekking tot de kortlopende schulden per 31 december zijn geen zekerheden gesteld.

De kortlopende schulden zijn met € 48.003 gedaald.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
879.598	927.601	-5,2%

Geormerkte - en overige doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (beknopt)

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
				geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
Kenmerk	Datum	EUR	EUR	(Aankruisen wat van toepassing is)	
				ja	nee
Studieverlof 928420-1	20-09-18	6.538	6.538	☐	☒
Studieverlof 928529-1	20-09-18	9.523	9.523	☐	☒
Totaal		16.061	16.061		

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (uitgebreid)

Aflop per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand 1-1-2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Vrijval / Niet besteed 2018	Stand 31-12-2018	Prestatie afgerond (j/n)
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
							0	0		0	0
							0	0		0	0
Totaal aflop			0	0	0	0	0	0	0	0	

G2A Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule - aflop uitimo 2018

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand 1-1-2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Te verrekenen 31-12-2018
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
							0	0	0
							0	0	0
Totaal aflop			0	0	0	0	0	0	0

G2B Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule - doorlopend na 2018

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand 1-1-2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Stand 31-12-2018	Saldo nog te besteden
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
							0		0	0
							0		0	0
Totaal doorlopend			0	0	0	0	0	0	0	0

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Voor schoonmaak hebben de Anne Frankschool, Koningin Beatrix, De Akker en Het Stadskwartier een jaarcontract bij Anico. De omvang van dit contract bedraagt € 104.500,-.
Jaarlijks wordt dit contract geëvalueerd en besloten om dit contract te continueren.

Voor het onderhoudsbeheer van alle scholen is er een jaarcontract afgesloten met Baro Project Ontwikkeling. De omvang van dit contract bedraagt € 28.800,-.
Jaarlijks wordt dit contract geëvalueerd en besloten om dit contract te continueren.

Via de Besturenraad is een contract afgesloten in 2014 voor de periode 2017 t/m 2020.
Hiermee was voor zowel gas als elektriciteit in 2017 een bedrag gemoeid van bijna € 98.000,-.
Dit bedrag is via de Besturenraad Europees aanbesteed.

Voor de huisvesting van het bovenscholmanagement is er een huurcontract afgesloten met St. Kinderopvang Zuidwest-Drenthe. Dit contract loopt tot 1 juli 2023. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd.
In 2018 is er € 10.444,- aan huur betaald voor genoemde kantoorruimte.

Voor de kopieerapparaten zijn onderstaande contracten afgesloten bij Noordhuis en Greneke:

	Resterende looptijd	Resterende verplichting excl. Btw
Anne Frankschool	44 maand	€ 5.075
De Akker	44 maand	€ 7.333
Het Stadskwartier	44 maand	€ 5.525

In 2019 zal er een verbouwing bij KC Beatrix plaatsvinden. De aangevane verplichting bedraagt € 134.770,- excl. BTW.

Overzicht verbonden partijen

Naam:	Stichting Kinderopvang Zuidwest-Drenthe
Juridische vorm 2018:	Stichting
Statutaire zetel:	Meppel
Code activiteiten:	4 Overige
Consolidatie:	nee

Naam:	Samenwerkingsverband PO 2203 Hoogeveen, Meppel, Steenwijk en omstreken
Juridische vorm 2018:	Vereniging
Statutaire zetel:	Hoogeveen
Code activiteiten:	4 Overige
Consolidatie:	nee

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de nieuwe cao is in artikel 8A een recht opgenomen voor de medewerkers om te sparen voor ouderenverlof. Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 cao PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet.

Uitgangspunt voor het waarderen van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan. De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen), vermenigvuldigd met de loonkosten per uur en deze te corrigeren voor de eigen bijdrage, de opnamekans en deze eventueel te disconteren.

Omdat er echter voor het opstellen van de jaarrekening nog geen afspraken zijn gemaakt over het sparer van de uren van 2018/2019, is er 2018 geen voorziening opgenomen in de balans.

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen

	2018 EUR	2017 EUR
3.1.1.1 Bijdrage OCW	7.471.103	6.977.788
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	368.100	322.773
3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	464.176	405.034
Totaal Rijksbijdragen	8.303.379	7.705.595

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
8.303.379	7.705.595	7,8%

3.2 Bijdragen / subsidies overige overheden

	2018 EUR	2017 EUR
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	76.741	47.144
Totaal bijdragen / subs overige overheden	76.741	47.144

Specificatie

3.2.2.2 Gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	76.741	47.144
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	<u>76.741</u>	<u>47.144</u>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
76.741	47.144	62,8%

3.5 Overige baten

	2018 EUR	2017 EUR
3.5.1 Opbrengst verhuur	74.775	63.323
3.5.2 Detachering personeel	173.349	173.795
3.5.5 Ouderbijdragen	211.329	201.956
3.5.10 Overige	82.494	110.134
Totaal overige baten	541.947	549.208

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
541.947	549.208	-1,3%

4 Lasten

4.1 Personeelslasten

	2018 EUR	2017 EUR
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale- en pensioenlasten	6.973.583	6.334.096
4.1.2 Overige personele lasten	406.039	339.925
4.1.3 Af: Ontvangen vergoedingen	62.098	50.717
Totaal personeelslasten	7.317.524	6.623.304
<i>Specificatie</i>		
4.1.1.1 Lonen en salarissen	5.243.107	4.829.014
4.1.1.2 Sociale lasten	790.231	676.055
4.1.1.3 Premies Participatiefonds	243.190	171.848
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds	10.191	10.311
4.1.1.5 Pensioenlasten	686.864	646.868
<u>Lonen, salarissen, sociale- en pensioenlasten</u>	<u>6.973.583</u>	<u>6.334.096</u>
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	26.433	11.631
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst	125.233	120.864
4.1.2.3 Vrijwilligersvergoeding	62.983	54.326
4.1.2.3 Nascholing	130.694	91.125
4.1.2.3 Diversen	60.696	61.979
4.1.2.3 Overig	254.373	207.430
<u>Overige personele lasten</u>	<u>406.039</u>	<u>339.925</u>
4.1.3.3 Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	62.098	50.717
<u>Ontvangen vergoedingen</u>	<u>62.098</u>	<u>50.717</u>
Gemiddeld aantal fte's	108,04	102,64

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
7.317.524	6.623.304	10,5%

In 2017 was op der 4.1.2.3 de post innovatie opgenomen, gezien dit geen personele kosten betreffen is deze in 2018 bij 4.4.5 weergegeven.

4.1B Bezoldiging (gewezen) topfunctionarissen

Zie volgende pagina.

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Voor onze stichting geldt een bezoldigingsmaximum van 133.000
o.b.v. de volgende complexiteitspunten:

criterium	aantal punten
driejaarsgemiddelde totale baten	4
driejaarsgemiddelde aantal leerlingen	2
gewogen aantal onderwijssectoren	1
totaal aantal complexiteitspunten	7

Leidinggevend topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling of gewezen topfunctionarissen

1 Naam: H.G. Langhorst
Gewezen topfunctionaris (j/n): j

	2018	2017
Dienstbetrekking (j/n):	j	j
Functie:	Voorzitter CvB	Voorzitter CvB
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-01	01-01
Einde functie (in verslagjaar):	31-12	31-12
Taakomvang:	1	1
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	97.138	92.525
Beloning betaalbaar op termijn:	15.485	14.306
Onverschuldigde betaling bezoldiging:		
Totale bezoldiging:	112.623	106.831
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

Toezichthoudend topfunctionarissen

1 Naam: W.H. Everts

	2018	2017
Functiecategorie:	voorzitter RvT	
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-01	01-01
Einde functie (in verslagjaar):	31-12	31-12
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	3.750	3.750
Beloning betaalbaar op termijn:		
Onverschuldigde betaling:		
Totale bezoldiging:	3.750	3.750
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:	19.950	
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

2 Naam: Dhr. F.E. Olsder

	2018	2017
Functiecategorie:	Lid RvT	
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-01	01-01
Einde functie (in verslagjaar):	31-12	31-12
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	2.500	2.500
Beloning betaalbaar op termijn:		
Onverschuldigde betaling:		
Totale bezoldiging:	2.500	2.500
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:	13.300	
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

3 Naam: Dhr. M.L.J. te Wierik

	2018	2017
Functiecategorie:	Lid RvT	
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-01	01-01
Einde functie (in verslagjaar):	31-07	31-12
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	1.458	2.500
Beloning betaalbaar op termijn:		
Onverschuldigde betaling:		
Totale bezoldiging:	1.458	2.500
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:	13.300	
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

4 Naam: Mevr. T.K. Kwint

	2018	2017
Functiecategorie:	Lid RvT	
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-01	01-01
Einde functie (in verslagjaar):	31-12	31-12
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	2.500	2.500
Beloning betaalbaar op termijn:		
Onverschuldigde betaling:		
Totale bezoldiging:	2.500	2.500
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:	13.300	
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

5 Naam: Dhr. F.J. Dost

	2018	2017
Functiecategorie:	Lid RvT	
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-09	
Einde functie (in verslagjaar):	31-12	
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	833	
Beloning betaalbaar op termijn:		
Onverschuldigde betaling:		
Totale bezoldiging:	833	0
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:	13.300	
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging		
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

6 Naam: Mevr. D.K. Everts - Haveman

	2018	2017
Functiecategorie:	Lid RvT	
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-09	
Einde functie (in verslagjaar):	31-12	
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	833	
Beloning betaalbaar op termijn:		
Onverschuldigde betaling:		
Totale bezoldiging:	833	0
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:	13.300	
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging		
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

4.2 Afschrijvingen

	2018 EUR	2017 EUR
4.2.2 Materiële vaste activa	301.107	268.871
Totaal afschrijvingen	301.107	268.871
	31-12-2018	31-12-2017
	301.107	268.871
		toe-/afname
		12,0%

4.3 Huisvestingslasten

	2018 EUR	2017 EUR
4.3.1 Huurlasten	73.134	57.924
4.3.3 Onderhoudslasten (klein onderhoud)	112.013	124.526
4.3.4 Energie en water	150.617	128.247
4.3.5 Schoonmaakkosten	201.174	198.948
4.3.6 Belastingen en heffingen	4.834	1.891
4.3.7 Dotatie voorziening onderhoud	104.781	104.781
4.3.8 Overige huisvestingslasten	10.356	13.213
Totaal huisvestingslasten	656.908	629.528
	31-12-2018	31-12-2017
	656.908	629.528
		toe-/afname
		4,3%

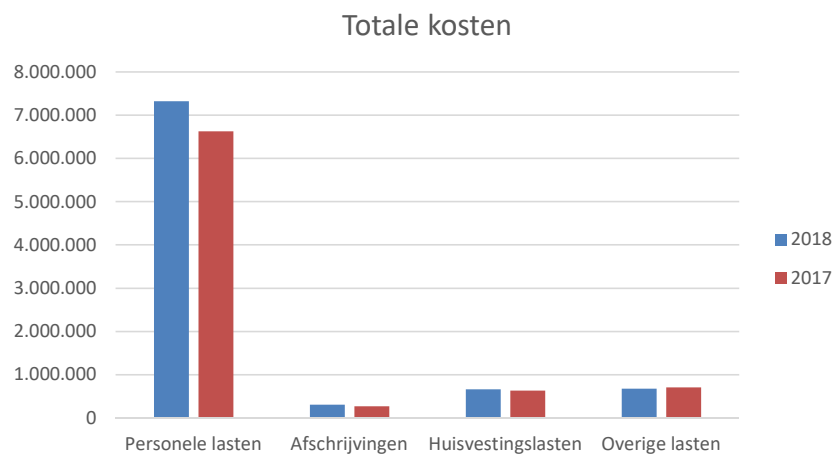
4.4 Overige lasten

	2018 EUR	2017 EUR
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	102.797	97.826
4.4.2 Inventaris en apparatuur	10.612	41.084
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	295.014	252.450
4.4.5 Overige	263.433	310.685
	671.856	702.045

Onder de administratie- en beheerslasten zijn de kosten voor de accountant verantwoord.

Dit betreft:	2018	2017
onderzoek jaarrekening	6.584	6.392

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
671.856	702.045	-4,3%

6 Financiële baten en lasten

	2018 EUR	2017 EUR
6.1 Financiële baten		
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	158	1.344
6.2 Financiële lasten		
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke lasten	1.430	1.005
Totaal financiële baten en lasten	-1.272	339

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
-1.272	339	-475,2%

Hoofdstuk 8 Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Dhr. H.G. Langhorst, MBA-ME
Voorzitter CvB

Dhr. mr. drs. W.H. Everts
Voorzitter RvT

Dhr. F.J. Dost, MA en een MSc
Lid RvT

Mevr. D.K. Everts, MEd, MGM
Lid RvT

Mevr. ds. T.K. Kwint
Lid RvT

Dhr. drs. F.E. Olsder, RA
Lid RvT

Locatie ondertekening:
Datum ondertekening:

Controleverklaring

De accountantsverklaring is opgenomen op de volgende pagina.